

ESG

Opas vastuullisuusraportoinnin aloittamiseen

Sisällys

Alkusanat.....	3
Tavoitteena uudistuminen ja vastuullinen tulevaisuus.....	4
Mitä vastuullisuusraportointi tarkoittaa?	5
Miten toteutan vastuullisuustyön kehittämisprojektin?.....	6
Vastuullisuudesta raportointi tarjoaa yrityksille useita konkreettisia hyötyjä	7
Vastuullisuustermistöä.....	9
CSRD:n ja VSME:n sisältöerot tiivistetysti.....	10
VSME-standardi	11
Esimerkkejä eri toimialojen raporteista.....	12
Toimialakohtaisten erityispiirteiden tarkistaminen.....	13
Lähteet.....	43

Opas vastuullisuusraportoinnin aloittamiseen

Toimitus: Jaana Jeminen

Tekijät: Jaana Jeminen, Anne-Mari Kukkola,
Eeva Leinonen, Anna Uusitalo, Sami Vuolteenaho

Julkaisija: Oulun Yliopisto, Oulu 2026

ISSN 2814-4406 (verkkojulkaisu)

ISBN 978-952-62-4815-8 (elektroninen)

Oikeudet: CC-BY-SA 4.0, pois lukien kuvat

Ulkoasu & taitto: Design Inspis

1. Vastuullisuuden nykytilanteen tunnistaminen.....	14
Mistä lähteä liikkeelle?.....	15
Vastuullisuuden kolme osa-aluetta	16
Tunnista nykytilanne vastuullisuustestin avulla	17
Selvitä mitkä vastuullisuuden osa-alueet ovat olennaisia yrityksenne liiketoiminnassa ..	18

2. Olennaisuusanalyysi	19
Olennaisuusanalyysi – vastuullisuusraportoinnin kivijalka	20
E – Ympäristö (Environmental).....	21
S – Sosiaalinen (Social)	23
G – Hyvä hallinto (Governance)	25
Esimerkkejä olennaisuusanalyysiin tunnistetuista vaikutuksista	27

3. Sidosryhmien osallistaminen	28
Sidosryhmien osallistaminen vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien arviointiin.....	29

4. Vastuullisuustavoitteista mittareihin ja datan kokoamiseen	30
Vastuullisuustavoitteista mittareihin ja datan kokoamiseen.....	31

5. Vastuullisuusraportin kokoaminen	37
Esimerkki tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden määrittämiseen	38
Esimerkki: Yksinkertainen vastuullisuusraportti taulukkomuodossa.....	39
Esimerkki: Yksinkertainen vastuullisuusraportin sisällysluettelo	40
Vastuullisuusviestintää asiakkaille, rahoittajille, henkilöstölle	41
Seuraavat askeleet.....	42

Alkusanat

Vastuullisuus on tämän päivän liiketoiminnassa keskeinen osa yrityksen strategiaa ja arkea. Vastuullisuusraportointi on yrityksen tapa kertoa, millaisia positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia sen toiminnasta seuraa ympäristölle, ihmisille ja yhteiskunnalle. Näistä vaikutuksista käytetään usein lyhennettä **ESG**.

Oppaan alussa avataan keskeisimmät raportointiin liittyvät standardit ja direktiivit, joita tekstisisällössä käytetään lyhenteinä. Näiden tunteminen auttaa hahmottamaan, mihin kansainvälisiin ja EU-tason vaatimuksiin vastuullisuustyö ja raportointi perustuvat.

Mikro- ja pk-yritykset kohtaavat kasvavia odotuksia sidosryhmiltä, kuten asiakkailta, sijoittajilta ja rahoittajilta, jotka haluavat tietoa yrityksen ympäristö-, sosiaali- ja hallintokäytännöistä.

Yrityksessä koottavan datan avulla saadaan tietoa mm. verojen maksusta, energiankäytöstä, päästöistä, työntekijöiden hyvinvoinnista ja asiakastyytyväisyydestä. Vastuullisuusraportin tarkoitus on näyttää avoimesti, miten yritys huolehtii vastuistaan ja pyrkii toimimaan kestäväällä tavalla.

Tämän oppaan tarkoituksena on tarjota mikro- ja pk-yrityksille käytännönläheinen työkalu ja konkreettisia esimerkkejä vastuullisuustyön ja -raportoinnin suunnitteluun ja toteutuksen aloittamiseen. Oppaan sisältö on koottu vastuullisuusvalmennuksiimme osallistuneiden yritysten oppimisoivalluksia ja kokemuksia hyödyntäen.

Vaikka lainsäädäntö ei vielä edellytä raportointia, kannattaa vähintään tehdä vastuullisuustyön **strateginen pohdinta** ja **olennaisuusanalyysi**. Ympäristökriisi pakottaa yritykset sopeutumaan ja uudistumaan. On lisättävä luonnon elinvoimaa ja varauduttava jo tapahtuneisiin muutoksiin. Kuten Mikko Dufva (Sitra, 2026) muistuttaa, megatrendit ohjaavat kehitystä ja pakottavat Suomen uudistumaan.

Vastuullisuustyö ei ole pelkkä velvoite, vaan kilpailukyvyn ja muutoskyvykkyyden edellytys.

Tavoitteena uudistuminen ja vastuullinen tulevaisuus

Vastuullisen yrityksen piirteitä

Tekee enemmän kuin laki edellyttää.

Toimii kestäväällä tavalla ja ottaa huomioon toiminnassaan ilmaston, ympäristön ja sosiaalisen vastuun.

Noudattaa hyvää hallintotapaa ja pyrkii toimimaan eettisesti kaikissa liiketoimintaprosesseissaan.

Tunnistaa sidosryhmiensä odotukset ja tarpeet, ja pyrkii luomaan arvoa niin asiakkaille, työntekijöille kuin yhteiskunnallekin.

Investoi kestävään kehitykseen ja innovaatioihin, jotka edistävät taloudellista menestystä samalla kun ne vähentävät ympäristövaikutuksia ja parantavat ihmisten elämänlaatua.

Viestii toimintansa positiivisista ja negatiivisista vaikutuksista avoimesti ja läpinäkyvästi. Raportointi edistää kilpailukykyä ja sidosryhmien luottamusta.

Mitä vastuullisuusraportointi tarkoittaa?

Vastuullisuusraportointi tarkoittaa yrityksen tai organisaation tapaa kertoa avoimesti, miten sen toiminta vaikuttaa ympäristöön, ihmisiin ja yhteiskuntaan (ESG). Tyypillisesti esimerkiksi ympäristövastuussa käsitellään päästöjä ja resurssien käyttöä, sosiaalisessa vastuussa työolosuhteita ja asiakastyytyväisyyttä ja hallinnollisessa vastuussa eettistä johtamista ja riskien hallintaa.

Vuoden 2024 alussa EU:ssa voimaan tullut yritysten kestävyysraportointidirektiivi CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive). Raportoinnin tavoitteena on tehdä vastuullisuudesta olennainen osa kestävää liiketoimintaa ja yritysten arkea. CSRD-direktiivi edellyttää, että suuret yritykset huomioivat kestävyuden toiminnassaan. Raportointivelvoite otetaan käyttöön vaiheittain vuosien 2024–2028 välillä. CSRD-kestävyysraportti on varmennettava ja varmennuksen tekee kestävyysraportointitarkastajan tutkinnon suorittanut tilintarkastaja.

Vapaaehtoisessa vastuullisuusraportoinnissa yritys raportoi vastuullisuudestaan omasta aloitteestaan, koska se tuo hyötyjä kuten läpinäkyvyyttä, luottamusta ja kilpailuetua. Lisäksi raportointia tehdään usein suuryritysten vaatimuksesta, kun toimitaan osana niiden toimitusketjua.

Vastuullisuusraportointi tarkoittaa yrityksen tai organisaation tapaa kertoa avoimesti, miten sen toiminta vaikuttaa ympäristöön, ihmisiin ja yhteiskuntaan (ESG).

Vapaaehtoisessa raportoinnissa voidaan noudattaa VSME-standardin viitekehystä. Raportoinnin avulla yritys voi lisätä läpinäkyvyyttä ja osoittaa sidosryhmille, että yrityksen toiminta on kestävää ja vastuullista, vaikka sen ei ole pakollista tehdä CSRD-standardin mukaista raportointia.

Termiä VSME-kestävyysraportti voidaan käyttää silloin, kun raportti on laadittu EU:n VSME-standardin mukaisesti, koska se on linjassa EU:n virallisen nimen (Voluntary Sustainability Reporting Standard for SMEs) kanssa. VSME-raportin varmentaminen on vapaaehtoista, mutta etenkin tarkastetuista raporteista käytetään termiä VSME-kestävyysraportti. Termiä VSME-vastuullisuusraportti käytetään erityisesti markkinointi- ja sidosryhmäviestinnässä, vaikka raportti pohjautuisi VSME:hen.

Miten toteutan vastuullisuustyön kehittämisprojektin?

Prosessin arvioitu kesto on noin 3–6 kuukautta, riippuen yrityksen koosta ja raportoinnin laajuudesta.

Osallista yrityksen avainhenkilöitä yhdessä tekemiseen tai nimeä erillinen vastuullisuustyöryhmä prosessin ajaksi.

Opas työpohjineen ja vastuullisuusstrategian työpohjapaketti ovat ladattavissa sivustoltamme vastuullisuusvalmennus.fi/vastuullisuustesti-ja-oppaat

1.

Vastuullisuuden nykytilanteen tunnistaminen

Tehkää yhdessä vastuullisuustesti kasvavayritys.fi/vastuullisuus

Ohjeet s. 14–18

Muista tallentaa yhteenvetoraportti

2.

Olennaisuus-analyysin tekeminen

Listatkaa vastuullisuusvaikutukset

- Negatiiviset ja positiiviset vaikutukset, joita liiketoimintanne voi aiheuttaa
- Arvioikaa vaikutusten merkittävyys ja laajuus
- Tunnistakaa riskit ja mahdollisuudet

Ohjeet s. 19–27

Työpohjat s. 22, 24, 26

3.

Sidosryhmien osallistaminen

- Kuunteleminen, vuorovaikutus, yhteistyö
- Hyödyntäkää palaute ja kehitysideat

Ohjeet s. 28–29

Dokumentoi tulokset

4.

Vastuullisuustavoitteista mittareihin ja datan kokoamiseen

Toimenpiteiden ja mittareiden määrittäminen

- Asettakaa tavoitteet lyhyellä ja pitkällä tähtäimellä
- Pohtikaa millä toimenpiteillä saavutatte ne, nimetkää mittarit.

Ohjeet s. 30–35

Työpohja s. 36

5.

Vastuullisuusraportin kokoaminen

Tuloksena validoidut tulokset moniin tarkoituksiin

- Vastuullisuusstrategiaan
- Toimintasuunnitelmiin
- Vastuullisuusraportointiin

Ohjeet s. 37–42

Malliesimerkit s. 38, 39, 40

Vastuullisuudesta raportointinen tarjoaa yrityksille useita konkreettisia hyötyjä

Kilpailuedun saavuttaminen

Yhä useammat suuret yritykset ja julkiset organisaatiot vaativat alihankkijoiltaan ja yhteistyökumppaneiltaan vastuullisuustoimia. Vastuullisuusraportointi voi olla ratkaiseva ehto toimitusketjuihin pääsylle. Aloitettu raportointi helpottaa yhteistyötä ja osallistumista kilpailutuksiin.

Selkeästi dokumentoitu ja viestitty vastuullisuustyö antaa yritykselle mahdollisuuden tuoda esiin arvolähtöisen toimintansa ja osoittaa konkreettisesti, miten ympäristö, ihmiset ja yhteiskunta huomioidaan käytännön teoissa. Tämä voi vaikuttaa merkittävästi asiakkaan ostopäätökseen tai kumppanuuden syntymiseen.

Raportointi, joka kattaa kaikki vastuullisuuden osa-alueet ja on läpinäkyvää, vahvistaa yrityksen luotettavuutta ja kilpailukykyä. Johdonmukainen viestintä, joka perustuu todellisiin tekoihin, lisää uskottavuutta ja erottaa yrityksen kilpailijoista.

Lähes 80 prosenttia Keskuskauppakamarin kyselyyn vastanneista yrityksistä toteaa, että ilmastotoimet ovat parantaneet niiden kilpailukykyä.

Riskienhallinta ja kustannustehokkuus

Taloudelliset hyödyt ovat yksi pk yrityksen tärkeimmistä syistä aloittaa vastuullisuustyö. Strateginen pohdinta ja olennaisuusanalyysin tekeminen auttavat yritystä itseään jäsentämään vastuullisuustyötään. Kun vaikutukset, riskit ja tavoitteet kirjataan ylös, vastuullisuudesta tulee johdettavaa ja mitattavaa.

Vastuullisuustoimenpiteet voivat johtaa kustannussäästöihin esim. energian ja materiaalien käytössä sekä vähentää riskejä toimitusketjuissa. Toimintatapojen systematisointi ja vastuullisuuden integroiminen yrityksen arkeen ennaltaehkäisevät ongelmia.

Strategisen johtamisen työkaluna

Vastuullisuusraportointi toimii tehokkaana strategisen johtamisen välineenä. Sen avulla vastuullisuustyö voidaan integroida osaksi kestävästä liiketoimintastrategiasta.

Hyödyntämällä VSME-standardin datapisteitä – eli raportoitavia tietoja – soveltuvien osien, tavoitteiden asettaminen ja vaikutusten mittaaminen helpottuvat. Näin vastuullisuus juurtuu yrityksen arkeen ja ohjaa päätöksentekoa.

Rahoitusten saamisen varmistaminen

EU:n ja Suomen lainsäädäntö kehitty jatkuvasti. Ennakointi ja valmistautuminen helpottavat sopeutumista tuleviin vaatimuksiin ja luo kustannustehokkuutta pitkällä aikavälillä.

Vastuullisuus on yhä tärkeämpi tekijä rahoituspäätöksissä. Vastuullisuutta raportoivalla yrityksellä on paremmat mahdollisuudet saada rahoitusta ja tukea rahoitusmarkkinoilta. Tällöin voi hyötyä vihreistä rahoitusinstrumenteista tai ESG-kriteereihin sidotuista lainoista.

Sidosryhmien odotuksiin vastaaminen

Sidosryhmät, kuten asiakkaat, sijoittajat, työntekijät ja viranomaiset odottavat yrityksiltä läpinäkyvyyttä ja vastuullisuutta. Vastuullisuusraportointi tarjoaa keinon käydä vuoropuhelua ja osoittaa, että yritys kuuntelee ja reagoi.

Työntekijät arvostavat arvojensa mukaisia työpaikkoja ja asiakkaat tekevät yhä useammin arvopohjaisia ostopäätöksiä.

Luottamuksen rakentaminen ja brändin vahvistaminen

Vastuullisuusraportointi osoittaa, että yritys toimii läpinäkyvästi ja ottaa huomioon ympäristön, sosiaalisen ja hallinnollisen (ESG) näkökulmien asiat. Avoin ja läpinäkyvä viestintä vastuullisuudesta lisää asiakkaiden luottamusta, sidosryhmien arvostusta ja yrityksen mainetta.

Asiakkaat, työnhakijat, rahoittajat ja yhteistyökumppanit arvostavat yrityksiä, jotka kertovat rehellisesti sekä onnistumisistaan vastuullisuusteoissa että kehityskohteistaan. Vastuullisuusraportti tuo yrityksesi vastuullisuustavoitteet ja saavutukset näkyviksi.

Viestinnän tukena ja sisältöjen lähteenä

Vastuullisuusraportti toimii myös viestinnän lähteenä. Siitä saadaan sisältöä myös verkkosivuille, vuosikertomukseen, liitteeksi asiakasviestintään, somekanaviin, uutiskirjeisiin ja tiedotteisiin.

Kun raportti sisältää todennettua dataa ja konkreettisia esimerkkejä, se tekee vastuullisuusteoista ymmärrettäviä ja uskottavia.

Vastuullisuustermistöä

CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive)

on Euroopan unionin direktiivi, joka velvoittaa suuret yritykset raportoimaan kestävydestään. CSRD:n vaikutukset heijastuvat myös pk-yrityksiin, sillä suuryritykset vaativat yhä enemmän tietoa omilta alihankkijoiltaan ja arvoketjultaan.

[Lue lisää](#)

ESRS-standardit (European Sustainability Reporting Standards)

ovat raportointistandardeja, jotka määrittelevät CSRD:n sisällön. Standardit sisältävät yleiset vaatimukset sekä ympäristöteemat (E), sosiaaliset teemat (S) ja hallinto-tapaan liittyvät teemat (G).

[Lue lisää](#)

VSME (Voluntary Sustainability Reporting Standard for non-listed SMEs)

on vapaaehtoinen ja kevyt standardi listaamattomille pienille ja keskisuurille yrityksille. Sen tavoitteena on auttaa pk-yrityksiä vastaamaan asiakkaiden, rahoittajien ja muiden sidosryhmien kasvaviin vastuullisuusvaatimuksiin.

[Lue lisää](#)

CSDDD (Corporate Sustainability Due Diligence Directive)

velvoittaa erittäin suuret (yli 5000 työntekijää, lv yli 1,5 miljardia euroa) yritykset noudattamaan huolellisuusvelvoitetta ihmisoikeus- ja ympäristövaikutusten osalta koko arvoketjussaan. Direktiivin tarkoituksena on ehkäistä ja korjata haitallisia vaikutuksia, kuten lapsityövoiman käyttöä tai ympäristön saastuttamista.

[Lue lisää](#)

EU-taksonomia

on Euroopan unionin yhteinen luokittelujärjestelmä, jonka avulla ohjataan investointeja ympäristön kannalta kestäviin kohteisiin. Se liittyy vastuullisuusraportointiin tarjoamalla yhteisen viitekehyksen sille, mitkä toiminnot täyttävät ympäristö-kestävyyden kriteerit.

[Lue lisää](#)

Green Claims -direktiivi

eli EU:n vihreän siirtymän kuluttajan-suojadirektiivi tuo muutoksia kuluttajansuojalakiin Suomessa vuoden 2026 aikana. Lainsäädännöllä pyritään varmistamaan, että kuluttajille tarjotut tiedot yritysten ympäristövaikutuksista ovat luotettavia, todennettuja ja vertailukelpoisia. Yleisiä termejä kuten ”eko” tai ”ympäristöystävällinen” ei saa enää käyttää ilman vahvaa näyttöä ja kompensatioon perustuvat hiilineutraaliusväitteet kielletään.

[Lue lisää](#)

CSRD:n ja VSME:n sisältöerot tiivistetysti

CSRD – Pakollinen kestävyysraportointi suuryrityksille

- **Kenelle?** Yrityksille, joilla on
 - yli 1 000 työntekijää ja
 - liikevaihto vähintään 450 miljoonaa euroa.
- Tulee voimaan vaiheittain vuosina 2024–2028.
- **Sisältö:** Raportti kattaa ympäristö-, sosiaaliset ja hallinnolliset vaikutukset ESRS-standardin mukaan.
- **Varmennus:** Raportti on tilintarkastajan varmentama (KRT-tutkinto).
- **Vaikutus toimitusketjuihin:** Suuryritysten vaatimukset voivat ulottua myös pienempiin yrityksiin, mutta ne eivät voi edellyttää CSRD:n laajuista raportointia.

VSME – Vapaaehtoinen raportointi mikro- ja pk-yrityksille

- **Kenelle?** Yrityksille, joilla ei ole lakisääteistä raportointivelvoitetta, mutta jotka haluavat:
 - vastata asiakkaiden ja rahoittajien tietopyyntöihin,
 - lisätä läpinäkyvyyttä ja osoittaa vastuullisuutta.
- Kevyempi ja joustavampi kuin CSRD.
- **Sisältö:**
 - Minimivaatimuksena perusosa, joka sisältää keskeiset tiedot ympäristöstä, henkilöstöstä ja toimintatavoista.
 - Vapaaehtoinen, laajennettu osa syventää raporttia. Hyödyllinen etenkin suurten asiakkaiden tai sijoittajien kanssa.
- **Joustavuus:** Jos jokin osa ei koske yritystä (esim. päästöt palvelualalla), se voidaan jättää pois.

VSME-standardi

Yleiset tiedot	Aihekohtaiset standardit		
	Ympäristö (E)	Sosiaaliset tekijät (S)	Hallinto (G)
Perusosa - Yrityksen valitsema raportointivaihtoehto - Raportin laajuus (yksilöllinen tai konsolidoitu) - Yrityksen perustiedot	- Energiankulutus - Kasvihuonekaasupäästöt (Scope 1 ja 2) - Saasteet - Biodiversiteetti - Vedenkäyttö - Resurssien käyttö ja kiertotalous	- Työvoiman yleiset ominaisuudet - Terveys ja turvallisuus - Palkkaus ja tasa-arvo - Kollektiivinen neuvottelu - Koulutus ja osaamisen kehittäminen	Korruptio ja lahjonta (esim. tuomiot ja sakot)
Laajennettu osa - Liiketoimintamalli ja strategia - Käytännöt ja politiikat kestäväen talouden edistämiseksi	- Päästövähennystavoitteet - Ilmastoriskianalyysi (huom. kaksoisolennaisuusanalyysi) - Scope 3 -päästöt	- Sukupuolijakauma johtotasolla - Ihmisoikeuspolitiikat ja -rikkomukset - Eettiset periaatteet ja toimintatavat (Code of Conduct)	- Tulojen lähteet (esim. korkean riskin toimialat) - Hallintoelinten monimuotoisuus - Riskienhallinta ja sidosryhmien osallistaminen

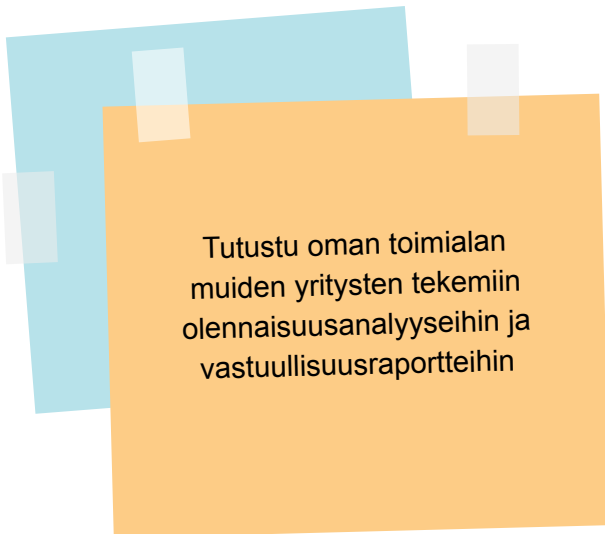
Perusosa on pakollinen ja jos tehdään laajennettu moduuli, niin on tehtävä molemmat. Perusosan voi tehdä ilman laajennettua moduulia. Lähde: EFRAG

Raportointityökaluja on tarjolla eri tahoilta ja eri toimialoille. Yhtenä vaihtoehtona voidaan käyttää [EFRAGin virallista VSME-työkalua](#).

Esimerkkejä eri toimialojen raporteista

Olennaisuusanalyysia tehdessä kannattaa tutustua oman toimialan muiden yritysten tekemiin olennaisuusanalyysihin ja vastuullisuusraportteihin. Niitä löytyy useiden yritysten verkkosivuilta.

Tässä muutamia VSME-standardin mukaisia raportteja ja esimerkki vapaamuotoisesta vastuullisuuden viestinnästä.

Tutustu oman toimialan
muiden yritysten tekemiin
olennaisuusanalyysihin ja
vastuullisuusraportteihin

Kiinteistö Oy Kummatti
[Kestävyysraportti](#)

Leinolat Group, metalliteollisuus
[Kestävyysraportti](#)

Kekäle, vaateteollisuus
[VSME-kestävyysraportti](#)

Kauppakamari
[Vastuullisuusraportti 2024](#)

Ylläs Ski Resort, matkailuala
[Vastuullisuus](#)

Toimialakohtaisten erityispiirteiden tarkistaminen

Erityislait / toimialakohtaiset lait

Mm. ympäristölainsäädäntö, kemikaaliasetukset, kaivos-toimintaa koskevat lait, sähköalan säädökset, energia-alan määräykset, jätehuoltolait, vesilaki. Näissä voi olla velvoitteita tiedonantoon ympäristövaikutuksista, päästöistä, resurssien kulutuksesta.

Toimialajärjestöt / liitot

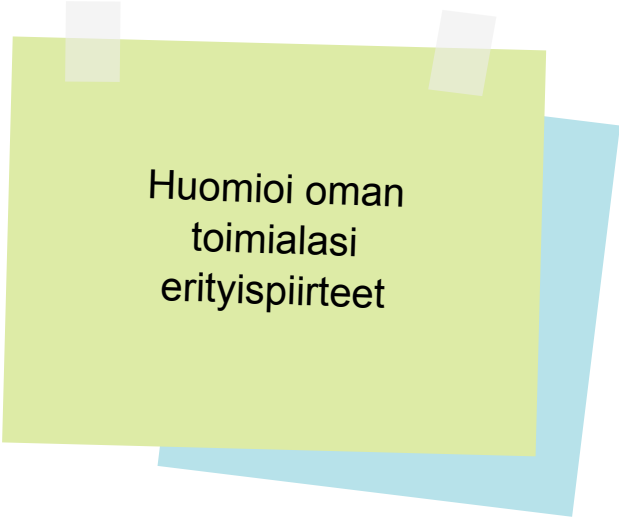
Toimialajärjestöt (mm. Kaupan liitto, Teollisuusliitto, Metsäteollisuus ry, Kemianteollisuus ry, vakuutusyhtiöt) julkaisevat vastuullisuus- ja laadunvalvontastandardeja, suosituksia ja ohjeita, jotka voivat olla toimialakohtaisesti räätälöityjä.

Viranomaiset

Eri toimialoilla viranomaiset voivat antaa raportointivaatimuksia tai ohjeita. Mm. ympäristöviranomaiset, energiamarkkinavirasto, ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, Finanssivalvonta (rahoitus- ja vakuutusallalla), Valvira.

Laatu- ja ISO-standardit

Mm. ISO 14001, ISO 9001, ISO 45001. Ympäristö-, laatu- ja työturvallisuusvaatimukset voivat täydentää VSME-raportointia ja tuoda lisäarvoa sidosryhmille.

Huomioi oman
toimialasi
erityispiirteet

1

Vastuullisuuden nykytilanteen tunnistaminen

1.

Vastuullisuuden
nykytilanteen
tunnistaminen

2.

Olennaisuus-
analyysin tekeminen

3.

Sidosryhmien
osallistaminen

4.

Vastuullisuustavoitteista
mittareihin ja datan
kokoamiseen

5.

Vastuullisuus-
raportin kokoaminen

Mistä lähteä liikkeelle?

Aluksi on hyvä pohtia sisäisesti tavoite ja tarve vastuullisuusraportoinnille. Vaihtoehtoja voivat olla oma arvo-maailma, yrityksen vastuullisuusstrategia, yrityksen osuus kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi, kuluttajien kasvanut tietoisuus vastuullisuudesta ja erityisesti suuryrityksen toimitusketjussa toimimisen edellytys.

Vapaaehtoisessa raportoinnissa kannattaa aloittaa tutustumalla VSME-standardiin tarkemmin ja selvittää, millaisia tietoja yrityksessä tulee koota ja raportoida.

Vaikka raportointivelvollisuutta ei olisikaan, kannattaa koota vapaamuotoisesti tietoa energiankulutuksesta, päästöistä, työvoimasta ja eettisistä käytännöistä. Hyödynnä olemassa olevaa tietoa ja pohdi mittarien käyttöönottoa. Vapaaehtoisesta raportoinnista on hyötyä, jos vastuullisuusvaatimukset tiukkenevat vuosien saatossa. Silloin on jo valmiiksi koottuna dataa useamman vuoden ajalta.

Ajankohtaiset vastuullisuuskoulutukset auttavat koko henkilöstöä ymmärtämään VSME-raportoinnin merkityksen ja sen, miten koota ja raportoida tarvittavia tietoja. Hyödynnä työssä myös ulkopuolisia asiantuntijoita, jos omasta organisaatiosta ei löydy riittävää tietotaitoa.

Tsekkauksista liikkeelle lähtemiseen

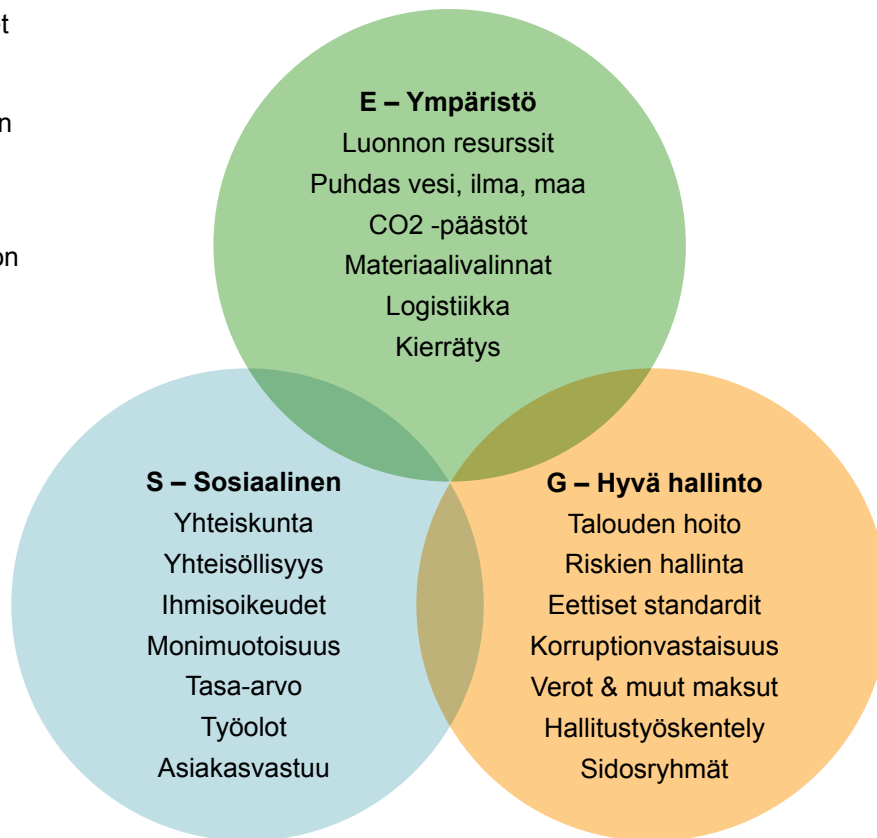
- Tarve ja tavoite vastuullisuusraportoinnille
- VSME-standardin mukainen eteneminen
- Vastuullisuuden nykytilanteen arviointi
- Olennaisimmat raportoitavat asiat
 - Olennaisuusanalyysin tekeminen ja
 - Sidosryhmien osallistaminen
- Vastuullisuustavoitteet, yhteenveto
- Vastuullisuustavoitteista toimenpiteisiin ja mittareihin
- Datan systemaattinen kerääminen raportointia varten
 - Itse manuaalisesti
 - Ulkopuolisen asiantuntijan avustuksella
 - Valmiin kuukausimaksullisen ratkaisun hyödyntäminen
- Henkilöstön kouluttaminen
- Vastuullisuusraportin työstäminen vuositason
- Tavoitteet, toimenpiteet, mittarit – tarkistuskierrokset vuosittain

Vastuullisuuden kolme osa-aluetta

E – Ympäristö kattaa ilmastovaikutukset ja luonnonvarojen käytön.

S – Sosiaalinen käsittelee työntekijöiden oikeuksia, monimuotoisuutta ja yhteiskuntavastuuta.

G – Hyvä hallinto viittaa yrityksen johdon läpinäkyvyyteen ja eettisyyteen.

Tunnista nykytilanne vastuullisuustestin avulla

Vastuullisuustyön aloittaminen lähtee oman toiminnan ymmärtämisestä. Yrityksen on tärkeää tunnistaa, mitä se jo tekee vastuullisesti, missä on kehityskohteita ja mitkä vaikutukset ovat olennaisimpia ympäristön, ihmisten ja yhteiskunnan kannalta.

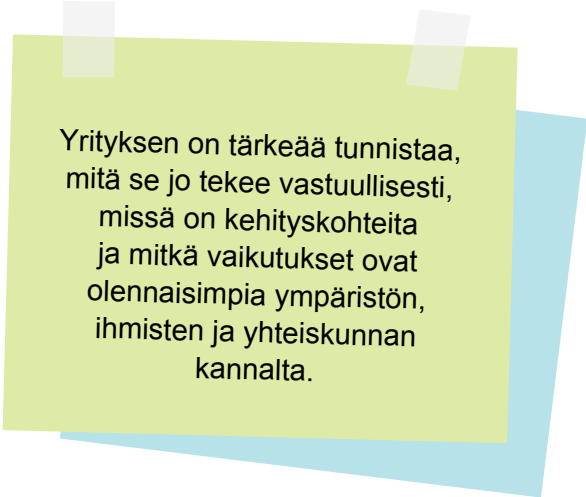
Vastuullisuuden nykytilaa voidaan arvioida itsenäisesti vastuullisuustestin avulla. Tämä on hyödyllistä tehdä yhdessä yrityksen eri toimintojen henkilöiden kanssa vuorovaikutuksessa.

Vastuullisuustestin tarkoituksena on lisätä ymmärrystä vastuullisuudesta ja tuottaa oivalluksia siitä, mitkä asiat ovat jo hyvin ja mihin osa-alueisiin tarvitaan vielä panostamista.

Tee vastuullisuuden nykytilatesti osoitteessa:
kasvavayritys.fi/vastuullisuus.

Muista tallentaa tulosraportti.

Siirry seuraavaan vaiheeseen pohtimaan asioita näistä kolmesta osa-alueesta, jotka ovat olennaisia yrityksenne toiminnan kannalta.

Yrityksen on tärkeää tunnistaa, mitä se jo tekee vastuullisesti, missä on kehityskohteita ja mitkä vaikutukset ovat olennaisimpia ympäristön, ihmisten ja yhteiskunnan kannalta.

Vastuullisuuden nykytilatesti:
kasvavayritys.fi/vastuullisuus

Selvitä mitkä vastuullisuuden osa-alueet ovat olennaisia yrityksenne liiketoiminnassa

Olenaisuusanalyysi auttaa yrityksiä tunnistamaan olennaisimmat eli yritykselle ja sen sidosryhmille merkittävät vastuullisuusaiheet sekä priorisoimaan ne.

1. Tunnista yrityksen positiiviset ja negatiiviset vaikutukset (ympäristö, sosiaalinen, hyvä hallinto).
2. Arvioi vaikutusten merkittävyys ja laajuus omaan liiketoimintaasi peilaten = olennaisuus. Hyödynnä työpohjia s. 22, 24, 26.
3. Osallista tärkeimmät sidosryhmät vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien arviointiin. Saat arvokasta tietoa siitä, mitä sidosryhmät arvostavat liiketoiminnassanne.
4. Valitse liiketoimintasi kannalta olennaisimmat vaikutukset vastuullisuuden näkökulmasta. Hyödynnä yhteenvetotyöpohjaa s. 36.
5. Aseta tavoitteet lyhyellä ja pitkällä tähtäimellä, pohdi millä toimenpiteillä saavutatte ne, nimeä mittarit.

Yrityksen olennaisten asioiden arvioinnissa voidaan hyödyntää

- Vastuullisuustestin tulosraporttia
- VSME-aihekohtaisia standardeja
- YK:n kestävän kehityksen tavoitteita (Sustainable Development Goals SDG) ja alatavoitteita, joka on kansainvälisesti tunnettu viitekehys koko yhteiskunnan osallistamisessa kestävän kehityksen edistämiseen.

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, www.ykliitto.fi/kestava-kehitys

2

Olennaisuusanalyysi

1.

Vastuullisuuden
nykytilanteen
tunnistaminen

2.

Olennaisuus-
analyysin tekeminen

3.

Sidosryhmien
osallistaminen

4.

Vastuullisuustavoitteista
mittareihin ja datan
kokoamiseen

5.

Vastuullisuus-
raportin kokoaminen

Olennaisuusanalyysi – vastuullisuusraportoinnin kivijalka

Olennaisuusanalyysin tarkoituksena on auttaa selkiyttämään yrityksen vastuullisuustyötä, tunnistamaan tärkeimpiä painopisteitä sekä priorisoimaan vastuullisuustoimenpiteitä.

Olennaisuusanalyysiä tehdessä on tärkeää ymmärtää liiketoiminnan luonne ja sisältö, arvoketjut sekä keskeisimmät liikesuhteet. Niiden lisäksi on ymmärrettävä toimialan lainalaisuudet, riskit ja mahdollisuudet sekä yrityksen toimintaympäristön keskeisimmät riskit. Toimialaan vaikuttavia asioita voivat olla esimerkiksi raaka-aineiden saatavuus ja EU:n toimialakohtainen sääntely. Tutustu toimialasi vastuullisuus- ja laadunvalvontastandardeihin, suosituksiin ja ohjeisiin.

Olennaisuusanalyysiä tehdessä tunnistetaan ympäristöön, ihmisiin ja hallintoon (ESG) kohdistuvat positiiviset ja negatiiviset vaikutukset. Olennaisuusanalyysin avulla tunnistetaan sellaiset vastuullisuuteen liittyvät vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet, joita yrityksen täytyy raportoinnissaan tuoda esiin.

Vaikutus

Positiivinen tai negatiivinen, (tosiasiallinen tai mahdollinen) yrityksen toimintaan kytkeytyvä ulkoinen vaikutus.

Riski

Kestävyyteen liittyvä negatiivinen poikkeama yrityksen odotettavissa oleviin rahavirtoihin ja/ tai pääomiin.

Mahdollisuus

Kestävyyteen liittyvä positiivinen poikkeama yrityksen odotettavissa oleviin rahavirtoihin ja/ tai pääomaan.

Sidosryhmien osallistaminen vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien arviointiin

Listaa vastuullisuusvaikutukset

- Negatiiviset ja positiiviset vaikutukset, joita liiketoimintasi voi aiheuttaa
- Tunnista riskit ja mahdollisuudet

Sidosryhmien osallistaminen

- Kuunteleminen, vuorovaikutus, yhteistyö
- Hyödynnä palaute ja kehitysideat

Validoidut tulokset

- Vastuullisuusstrategiaan
- Toimintasuunnitelmiin
- Vastuullisuusraportointiin

E – Ympäristö (Environmental)

Ympäristönäkökulma kattaa organisaation vaikutukset luontoon, ilmastoon, luonnonvaroihin ja ekosysteemeihin. Keskeisiä teemoja ovat esimerkiksi kasvihuonepäästöt, energiankäyttö, materiaalitehokkuus, kiertotalous, luonnon monimuotoisuus ja saastumisen ehkäisy.

Yritysten kannalta keskeisiä ympäristöön liittyviä aiheita ovat esimerkiksi ilmaston- ja vesiensuojelu, jätteet ja kierrätys, ihmisten ja tavaroiden logistiikka ja liikkumisen päästöt, energian käytön vähentäminen ja uusiutuvan energian käyttö sekä ympäristön kannalta parhaiden materiaalien ja raaka-aineiden valinta.

Vastuullinen toiminta edellyttää, että ympäristövaikutuksia mitataan, arvioidaan ja pyritään vähentämään järjestelmällisesti. Ilmastoriskien (esim. sään ääri-ilmiöiden vaikutukset) ja ilmastomahdollisuuksien (esim. kasvava kysyntä ilmastoratkaisuille) tunnistaminen osana liiketoimintastrategiaa on yhä tärkeämpää. Hyvin toteutettuna ympäristövastuullisuus ei ainoastaan pienennä negatiivisia vaikutuksia vaan voi myös tuoda selkeää kilpailuetua ja vahvistaa sidosryhmien luottamusta.

Ympäristö (Environmental)

- Kasvihuonekaasupäästöt
- Energian käyttö
- Vesi ja jätevesi
- Jäte & vaaralliset jätteet ja materiaalit
- Materiaalit
- Ympäristövaikutukset

Ympäristövaikutuksia voidaan tarkastella mm. näistä näkökulmista:

- Omasta ja toimitusketjun tuotannosta syntyvien päästöjen avulla; kuten pienhiukkaspäästöt, hiilidioksidipäästöt
- Oman ja toimitusketjun kuljetuspäästöt
- Toimitilojen ja/tai tuotantolaitosten energian käyttö; lämmitys, sähkönkulutus
- Jätehuolto ja kierrätys
- Materiaalivalinnat tuotteiden raaka-aineissa
- Veden vastuullinen käyttö / vesivastuullisuus

Olennaisuusanalyysi | E – Ympäristö

Listaa tähän tunnistamasi negatiiviset ja positiiviset ympäristövaikutukset, joita liiketoimintasi voi aiheuttaa.
Voit käyttää vaikutusten tunnistamisen apuna vastuullisuustestin tulosraporttia, vapaaehtoisen VSME-standardin osiota E tai YK:n kestävän kehityksen tavoitteita.

Ekologinen / teema	Kuvaile tunnistamasi ympäristövaikutus	Vaikutus: + positiivinen / - negatiivinen	Merkittävyys: korkea / keskitaso / alhainen	Vaikutus: suppea / laaja	YK:n tavoitenro / kuvake

S – Sosiaalinen (Social)

Sosiaalinen näkökulma on olennainen osa kestäväää liiketoimintaa ja vastuullisuusraportointia. Sosiaalinen vastuullisuus perustuu yritysten lakisääteiseen ihmisoikeusvastuuseen.

Sosiaalinen vastuullisuus tarkoittaa ihmisiin kohdistuvien vaikutusten huomioimista yrityksen toiminnassa. Se sisältää muun muassa työolojen, yhdenvertaisuuden, monimuotoisuuden, osaamisen kehittämisen sekä henkilöstön hyvinvoinnin edistämisen.

Sosiaalista vastuuta kantava yritys on arvostettu työnantaja ja tavaroiden ja palveluiden tarjoaja sekä riskittömämpi yhteistyökumppani. Sosiaaliseen vastuuseen kuuluvat yleisesti eettinen toiminta, oikeudenmukaisuus, tasa-arvo ja syrjimättömyys hyvinvoivan työyhteisön kehittämisessä ja ylläpitämisessä. Työturvallisuudesta ja tuoteturvallisuudesta huolehditaan yli lainsäädännön minimivelvoitteiden.

Vastuullinen toimija kunnioittaa ihmisoikeuksia koko arvoketjussaan ja varmistaa, että työtä tehdään eettisesti niin omassa organisaatiossa kuin alihankkijoidenkin piirissä. Sosiaalinen vastuullisuus näkyy sisäisesti henkilöstön hyvinvointina ja ulkoisesti lähiympäristöä ja paikallismarkkinaa välittömästi tukevana toimintana.

Sosiaalinen (Social)

- Ihmisoikeudet & yhteiskuntasuhteet
- Asiakkaan oikeudet ja yksityisyys
- Tietoturva
- Tuotevastuu, laatu ja tuoteturvallisuus
- Työturvallisuus
- Henkilöstön hyvinvointi
- Henkilöstön sitoutuminen, DEI (diversity, equity, inclusion)

Sosiaalisen vastuun vaikutuksia voidaan tarkastella mm. näistä näkökulmista:

- Henkilöstön hyvinvointi ja työssä jaksaminen
- Koulutus ja osaamisen kehittäminen
- Työturvallisuus
- Monimuotoisuus ja yhdenvertaisuusasioiden huomioiminen
- Asiakaskokemus ja laadunvarmistaminen
- Tuotevastuu ja tuoteturvallisuus

Olennaisuusanalyysi | S – Sosiaalinen

Listaa tähän tunnistamasi negatiiviset ja positiiviset sosiaaliset vaikutukset, joita liiketoimintasi voi aiheuttaa.
Voit käyttää vaikutusten tunnistamisen apuna vastuullisuustestin tulosraporttia, vapaaehtoisen VSME-standardin osiota S tai YK:n kestävän kehityksen tavoitteita.

Sosiaalinen / teema	Kuville tunnistamasi sosiaalinen vaikutus	Vaikutus: + positiivinen / - negatiivinen	Merkittävyys: korkea / keskitaso / alhainen	Vaikutus: suppea / laaja	YK:n tavoitenro / kuvake

G – Hyvä hallinto (Governance)

Hyvä hallinto muodostaa vastuullisuusraportoinnin perustan. Se kattaa organisaation rakenteet sekä päätöksenteon prosessit ja käytännöt, joilla varmistetaan vastuullisuuden huomioiminen strategisella tasolla. Johdon sitoutuminen on keskeistä, näin vastuullisuus saadaan integroitua osaksi liiketoimintastrategiaa, riskiarviointia, tavoitteenasettelua ja jatkuvaa kehittämistä.

Taloudellinen kannattavuus on kaiken kestäväen liiketoiminnan perusedellytys. Yritysvastuullisuus lähtee liikkeelle hyvästä hallinnosta ja sillä on havaittu olevan monia yhteyksiä taloudelliseen menestymiseen, imagoon ja brändiin. Hyvällä hallinnolla varmistetaan, että yritykset toimivat lakien ja sääntöjen mukaan.

Hyvä hallinto edellyttää myös läpinäkyvyyttä siitä, miten vastuullisuustietoa kerätään, seurataan ja varmennetaan. Selkeät vastuut ja avoin raportointi tukevat luottamusta sidosryhmien keskuudessa.

Hyvä hallinto (Governance)

- Yritysetiikka ja liiketoiminnan harjoittaminen
- Lahjonta ja korruptio
- Johdon palkitseminen
- Sisäinen laatujohtaminen ja tarkastukset
- Verotus ja vastuut

Hyvän hallinnon vaikutuksia voidaan tarkastella mm. näistä näkökulmista:

- Eettisyys liiketoiminnassa
- Taloudellinen läpinäkyvyys ja verojen maksu
- Kestävä ja vastuullinen toimitusketju
- Tietosuoja ja kyberturvallisuus
- Riskienhallinta
- Johdon vastuullisuusosaaminen

Olennaisuusanalyysi | G – Hyvä hallinto

Listaa tähän tunnistamasi negatiiviset ja positiiviset taloudelliset & hallinnon vaikutukset, joita liiketoimintasi voi aiheuttaa. Voit käyttää vaikutusten tunnistamisen apuna vastuullisuustestin tulosraporttia, vapaaehtoisen VSME-standardin osiota G tai YK:n kestävän kehityksen tavoitteita.

Hyvä hallinto / teema	Kuvaile tunnistamasi vaikutus hallintoon / talouteen	Vaikutus: + positiivinen / - negatiivinen	Merkittävyys: korkea / keskitaso / alhainen	Vaikutus: suppea / laaja	YK:n tavoitenro / kuvake

Esimerkkejä olennaisuusanalyysiin tunnistetuista vaikutuksista

Olennaisuusanalyysi | E – Ympäristö

E

Listaa tähän tunnistamasi negatiiviset ja positiiviset ympäristövaikutukset, joita liiketoimintasi voi aiheuttaa. Voit käyttää vaikutusten tunnistamisen apuna vastuullisuustestin tulosraporttia, vapaaehtoisen VSME-standardin osiota E tai YK:n kestävän kehityksen tavoitteita.

Kuvaa ympäristövaikutus ja siihen liittyvä sidosryhmä tähän	Vaikutus: + positiivinen / - negatiivinen	Merkittävyys: korkea / keskitaso / alhainen	Vaikutus: suppea / laaja
TYÖKOHEISIIN KULKEMINEN POLTTOOMOOTORIAUTOILLA JA SIITÄ AIHEUTUVAT PÄÄSTÖT – Työkoheisiin kulkemista ei suunnitella eikä seurata riittävästi. Vaikuttaa päästöjen määrään, liikaa kulutusta, lisää kustannuksia yms. Sidosryhmät: Henkilöstö, asiakkaat, omistajat ja rahoittajat, paikallisyhteisö (päästöt), logistiikan yhteistyökumppanit.	–	Korkea	Laaja
TUOTTEIDEN PAKKAUKSET OVAT KERTAKÄYTTÖISIÄ – ylisuuret ja ympäristökuormittavat pakkaukset, jotka sisältävät muovivia tai muita vaikeasti kierrätettäviä materiaaleja. Tämä on haitallista paitsi ympäristölle, myös yrityksen maineelle asiakkaiden ja ympäristöjärjestöjen silmissä. Muut sidosryhmät: kierrätystoimijat ja pakkaustoimittajat (jotka tuottavat pakkaukset ja voivat tarjota parempia vaihtoehtoja).	–	Korkea	Laaja

Olennaisuusanalyysi | S – Sosiaalinen

S

Listaa tähän tunnistamasi negatiiviset ja positiiviset sosiaaliset vaikutukset, joita liiketoimintasi voi aiheuttaa. Voit käyttää vaikutusten tunnistamisen apuna vastuullisuustestin tulosraporttia, vapaaehtoisen VSME-standardin osiota S tai YK:n kestävän kehityksen tavoitteita.

Kuvaa sosiaalinen vaikutus ja siihen liittyvä sidosryhmä tähän	Vaikutus: + positiivinen / - negatiivinen	Merkittävyys: korkea / keskitaso / alhainen	Vaikutus: suppea / laaja
TYÖNTEKIJÖIDEN HYVINVOINTI JA TYÖSSÄ JAKSAMISEN VARMISTAMINEN – sisältää fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin tukemisen, kuten hyvät, terveelliset ja turvalliset työt, työterveyshuollon ja mielenterveyspalvelut. Se on olennaista paitsi työntekijöille, myös yrityksen maineelle työnantajana. Henkilöstön ja työterveyshuollon lisäksi muut sidosryhmät esim. ammattiliitot, johto ja esihenkilöt, paikallisyhteisöt (jos yrityksen työntekijät ovat merkittävä osa aluetta)	+ –	Korkea	Laaja
ASIAKASPALVELU SEKÄ TUOTEVASTUU – tuotteiden turvallisuuden ja laadun varmistaminen ja testaus, avoin viestintä mm. tuotteiden alkuperästä tai pakkausmateriaalien ekologisuudessa. Asiakkaiden lisäksi muut sidosryhmät esim. kuluttajajärjestöt, media, viranomaiset (esim. tuote- ja kuluttajasuojalainsäädäntöön liittyen)	+ –	Korkea	Laaja

Olennaisuusanalyysi | G – Hyvä hallinto

G

Listaa tähän tunnistamasi negatiiviset ja positiiviset taloudelliset & hallinnon vaikutukset, joita liiketoimintasi voi aiheuttaa. Voit käyttää vaikutusten tunnistamisen apuna vastuullisuustestin tulosraporttia, vapaaehtoisen VSME-standardin osiota G tai YK:n kestävän kehityksen tavoitteita.

Kuvaa vaikutus ja siihen liittyvä sidosryhmä tähän	Vaikutus: + positiivinen / - negatiivinen	Merkittävyys: korkea / keskitaso / alhainen	Vaikutus: suppea / laaja
KESTÄVÄ JA VASTUULLINEN HANKINTAKETJU – Kestävät hankinnat tukevat yrityksen pitkäaikaista kannattavuutta. Vaikka pitkäaikainen vaikutus positiivinen, voi alussa olla toiminnan käynnistämiseen liittyviin isompien kustannusten johdosta negatiivisiakin vaikutuksia. Sidosryhmät esim. yhteistyökumppanit/toimittajat, rahoittajat, omistajat	+	Keskitaso	Laaja
TALOUDELLINEN LÄPINÄKYVYYS JA VERONMAKSU – Positiivinen vaikutus, koska pitäisi kasvattaa luottamusta esim. asiakkaiden keskuudessa. Toisaalta verojen maksu on itsestään selvyyttä. Luottamus lisää yrityksen houkuttelevuutta ja vakautta pitkällä aikavälillä esim. rahoittajien näkökulmasta	+	Korkea	Laaja

3

Sidosryhmien osallistaminen

1.

Vastuullisuuden
nykytilanteen
tunnistaminen

2.

Olennaisuus-
analyysin tekeminen

3.

Sidosryhmien
osallistaminen

4.

Vastuullisuustavoitteista
mittareihin ja datan
kokoamiseen

5.

Vastuullisuus-
raportin kokoaminen

Sidosryhmien osallistaminen vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien arviointiin

Olenaisuusanalyysiprosessissa tunnistetaan ja priorisoidaan tärkeimmät vastuullisuusaiheet liiketoiminnan vaikutusten ja sidosryhmien odotusten pohjalta. Sidosryhmät – kuten asiakkaat, työntekijät, omistajat, toimittajat ja yhteiskunnalliset toimijat – ovat tahoja, joihin yritys vaikuttaa tai jotka voivat vaikuttaa siihen.

Sidosryhmien osallistaminen olenaisuusanalyysiin on kuuntelemista, vuorovaikutusta ja pitkäjänteistä yhteistyötä. Osallistaminen tuo arvokasta näkökulmaa analyysiin ja auttaa varmistamaan, että kaikki olennaiset riskit, mahdollisuudet ja vaikutukset tulevat huomioiduiksi.

Vuorovaikutteinen osallistaminen, kuten työpajat, foorumit, yhteistyöryhmät ja syventävät keskustelut, mahdollistavat avoimen dialogin ja näkökulmien vaihtamisen. Tällainen lähestymistapa tukee olenaisuusanalyysin laatua ja uskottavuutta. Samalla se vahvistaa luottamusta ja osoittaa, että sidosryhmien odotuksia ja tarpeita todella kuullaan ja huomioidaan.

Vuorovaikutteinen osallistaminen parantaa yrityksen kykyä reagoida muutoksiin ja tuo päätöksentekoon syvempää ymmärrystä vastuullisuusteemoista.

Erilaisia osallistamisen menetelmiä (kuva on tehty tekoälyllä.4.3.2025)

4

Vastuullisuustavoitteista mittareihin ja datan kokoamiseen

1.

Vastuullisuuden
nykytilanteen
tunnistaminen

2.

Olennaisuus-
analyysin tekeminen

3.

Sidosryhmien
osallistaminen

4.

Vastuullisuustavoitteista
mittareihin ja datan
kokoamiseen

5.

Vastuullisuus-
raportin kokoaminen

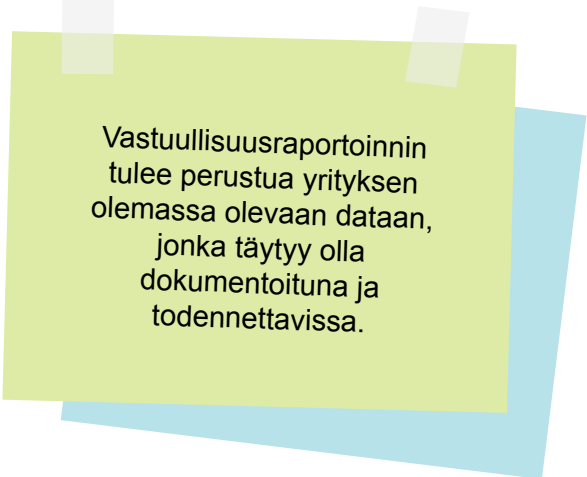
Vastuullisuustavoitteista mittareihin ja datan kokoamiseen

Olenaisuusanalyysin avulla saadaan tärkeimmät seurattavat teemat. Tavoitteiden toteutumista kannattaa seurata sisällön, aikataulun tai prioriteettien mukaan kuukausi-, kvartaali- tai vuositasolla.

Vastuullisuustavoitteiden toteuttamisen seurantaan varten määrittään mittarit. Tavoitteet ja mittarit voivat olla laadullisia tai määrällisiä (numeerisia). Yritykselle tarkoituksenmukaisten vastuullisuusmittareiden valinta riippuu sen toimialasta, strategiasta, sidosryhmistä ja olennaisimmista vaikutuksista. Vastuullisuusmittarit voivat nojata yrityksen jo olemassa oleviin mittareihin ja/tai niihin mittareihin, jotka liittyvät johtamismalleihin ja laatujärjestelmiin.

Mittareilla ja niiden seurannalla saadaan konkreettista tietoa mm. ennakkoinnin ja päätöksenteon tueksi, kehityksen ja poikkeamien seurantaan, korjaavien toimenpiteiden tekemiseen, juurisyiden selvittämiseen ja vastuullisuustavoitteiden saavuttamiseen.

Vastuullisuusraportoinnin tulee perustua yrityksen olemassa olevaan dataan, jonka täytyy olla dokumentoituna ja todennettavissa. Data voi perustua numeroihin tai sanallisiin kuvauksiin.

Vastuullisuusraportoinnin tulee perustua yrityksen olemassa olevaan dataan, jonka täytyy olla dokumentoituna ja todennettavissa.

E – Ympäristö (Environment)

Esimerkkejä ympäristövastuullisuuden tavoitteista ja mittareista

Energiatohokkuuden parantaminen

- Energiankulutus (kWh) / tuoteyksikkö
- Uusiutuvan energian osuus kokonaiskulutuksesta (%)

Hiilijalanjäljen pienentäminen

- CO²-päästöt vuodessa (tonnia)
- Päästövähennystavoitteiden toteutuminen (kyllä/ei)

Vastuullinen materiaalien käyttö

- Kierrätettyjen tai sertifioitujen materiaalien osuus (%)
- Hankittujen materiaalien ympäristösertifikaatit (esim. FSC, EU Ecolabel)

Vesivastuullisuus

- Vedenkulutus (m³/vuosi)
- Toimet veden säästämiseksi (laadullinen: esim. uusien teknologioiden käyttöönotto)
- Luonnolle ja pohjavedelle varallisten aineiden pääsy luontoon

Jätteiden määrän vähentäminen

- Sekajätteen määrä (kg/kk)
- Kierrätysaste (%)

S – Sosiaalinen (Social)

Esimerkkejä sosiaalisen vastuullisuuden tavoitteista ja mittareista

Työntekijöiden hyvinvointi ja turvallisuus

- Työtyytyväisyyskyselyn tulos (asteikko tai NPS-luku)
- Työtapaturmien määrä (kpl/vuosi)

Koulutus ja osaamisen kehittäminen

- Koulutuspäivät/henkilö/vuosi
- Kehityskeskustelujen kattavuus (%)

Asiakastyytyväisyys

- NPS-luku (Net Promoter Score)
- Asiakaspalautteiden käsittelyaika (päivinä)

Monimuotoisuus ja yhdenvertaisuus

- Henkilöstön sukupuolijakauma (%)
- Monimuotoisuutta edistävät toimet (laadullinen: esim. rekrytointikäytännöt)

Yhteiskuntavastuu ja paikallinen vaikutus

- Lahjoitukset (% liikevaihdosta tai tuloksesta)
- Vapaaehtoistytunnit (€/tunnit/vuosi)
- Yhteistyö paikallisten toimijoiden kanssa (laadullinen: esim. hankintaketju)

G – Hyvä hallinto (Governance)

Esimerkkejä hyvän hallinnon tavoitteista ja mittareista

Eettiset toimintatavat

- Eettisen ohjeistuksen olemassaolo ja koulutus (kyllä/ei)
- Epäeettisen toiminnan ilmoituskanavien käyttö, whistleblowing (kyllä/ei)

Tietosuoja ja kyberturvallisuus

- Tietoturvakoulutusten määrä henkilöstölle
- Tietoturvaloukkausten määrä vuodessa

Riskienhallinta

- Riskienhallintasuunnitelman olemassaolo ja päivitystiheys
- Toteutuneet riskit vs. ennakoitujen riskit

Läpinäkyvyys ja avoimuus

- Julkisesti saatavilla olevat raportit (kyllä/ei)
- Säännöllinen sidosryhmäviestintä (laadullinen)

Yrityksen johdon vastuullisuusosaaminen

- Vastuullisuusteemojen käsittely hallituksen kokouksissa
- Johdon osallistuminen ESG-koulutuksiin (kyllä/ei)

G – Taloudellinen kestävyys

Taloudelliset hyödyt ovat yksi pk-yrityksen tärkeimmistä syistä aloittaa vastuullisuustyö. Vastuullisuuden kehittäminen ei ole vain ympäristö- ja henkilöstötekoja, vaan se ohjaa yrityksen toimintaa pitkäjänteisesti taloudellisesti kestäväan suuntaan.

Hyvin valitut taloudelliset mittarit osoittavat, miten vastuullisuus tukee kannattavuutta, kustannustehokkuutta ja riskienhallintaa. Ne myös vahvistavat yrityksen uskottavuutta asiakkaiden ja rahoittajien silmissä.

Esimerkkejä taloudellisen kestävyiden tavoitteista ja mittareista

Kustannustehokkuuden parantaminen

- Energiankulutuksen, jätteen tai hukkaan menevien materiaalien kustannukset €/vuosi
- Vastuulliset toimintatavat, kuten energiatehokkuus ja kiertotalouden ratkaisut, tuovat usein suoraa kustannussäästöä ja parantavat kannattavuutta.

Liiketoiminnan riskien vähentäminen

- Odottamattomien kulujen määrä vuodessa (esim. reklamaatiot, tapaturmat, toimitusketjun häiriöt)
- Hyvä hallinto, työturvallisuus, tietoturva, tuoteturvallisuus ja vastuulliset hankintakäytännöt pienentävät riskejä ja niistä aiheutuvia kustannuksia.

Rahoituksen saatavuuden vahvistuminen

- Hyväksytyjen rahoitushakemusten määrä (%) tai korkomarginaali
- Rahoittajat arvioivat yhä enemmän vastuullisuustietoja. Läpinäkyvä raportointi voi helpottaa rahoituksen saantia ja parantaa yrityksen neuvotteluasemaa

Yhteenvetotyöpohja olennaisimmista vaikutuksista

Tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden määrittäminen

ESG-teema	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Mihin data perustuu? Datan lähde?

5

Vastuullisuusraportin kokoaminen

1.

Vastuullisuuden
nykytilanteen
tunnistaminen

2.

Olennaisuus-
analyysin tekeminen

3.

Sidosryhmien
osallistaminen

4.

Vastuullisuustavoitteista
mittareihin ja datan
kokoamiseen

5.

Vastuullisuus-
raportin kokoaminen

Esimerkki tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden määrittämiseen

Keskuskauppakamarin vastuullisuusohjelma 2025 – 2027

Teema	Tavoite	Mittari	Toimenpiteitä
Ilmasto	Arvioimme päästövähennystavoitteiden toteutuminen ja asetamme tavoitteen vuodelle 2030 Pariisin ilmastopimus (1,5 astetta) Energialähteiden vaihtaminen päästöttömiksi	Organisaation hiilijalanjälki Puhtaan energian osuus ostetusta energiasta Energiankulutus	Sitoutuminen SBTi-aloitteeseen ja päästövähennyssuunnitelman laatiminen Hiilijalanjäljen jatkuva seuranta Matkustusohje ja töihin matkustamisen tukeminen (julkiset, pyöräily) Energiatehokkuuden lisääminen toimistoilla Päästötön sähkösovimus
Palveluiden vaikuttavuus (ekologinen ja sosiaalinen kestävyys)	Vastuullisuuspalveluiden/koulutusten jatkuva kehittäminen Yritysten päästövähennys-toimenpiteiden tukeminen Yritysten luontopositiivisen toiminnan tukeminen Diversiteetin ja inklusiivisuuden vahvistaminen yrityksissä	Vastuullisuuspalveluiden/koulutusten osallistujamäärä Hiilijalanjälki laskettu –merkin asiakasmäärä Ilmasto-ohjelman vaikutukset (yritysten päästövähennykset) Naisjohtajien mentoriohjelman osallistujien määrä	Säännölliset naisjohtajakatsaukset Monimuotoisuuskoulutusten kehittäminen, materiaaleja helpottamaan monimuotoisen työvoiman palkkaamista Vastuullisen markkinoinnin periaatteiden & vastuullisuusviestinnän ohjeistuksen laatiminen
Työntekijöiden hyvinvointi ja innostava työyhteisö	Työhyvinvoinnin vahvistaminen ja työtyytyväisyyden lisääminen Kiinnostava työnantaja uusille ja vanhoille työntekijöille (veto- ja pitovoima) Diversiteetin ja inklusiivisuuden vahvistaminen	Työhyvinvointikysely (työhyvinvointi, jaksaminen) Koulutustunnit/ hlö Henkilöstön vaihtuvuus Henkilöstön ja luottamushenkilöiden monimuotoisuus	Joustavat työjärjestelyt (etätyömahdollisuudet, joustava työaika) Esihenkilökoulutus työhyvinvointiin liittyen Esihenkilökoulutus monimuotoisuuteen liittyen Yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen vuosille 2026-2027
Vastuulliset / eettiset toimintatavat (johtaminen, vaikuttaminen, hankinta, tietosuojat)	Vastuullisuustavoitteet ja -mittarit sidotaan kannustinpalkkioihin IT-laitteet ja toimistokalusteet hankitaan mahdollisuuksien mukaan käytettyinä Ei tietosuojarikkomuksia	Käytettyinä hankittujen IT-laitteiden ja toimistokalusteiden osuus Tietosuojarikkomusten määrä	Code of Conduct laaditaan Hankintaohjeen tarkentaminen Vastuullisuustavoitteiden saavuttaminen johtoryhmän tulostavoitteisiin VSME-raportointi

Lähde: Keskuskauppakamarin vastuullisuusohjelma 2025–2027 (versio 7.1.2026)

Esimerkki: Yksinkertainen vastuullisuusraportti taulukkomuodossa

Vastuullisuusraportti – Kahvila Aurinko Oy (vuosi 2024)

Osa-alue	Mitä teemme nyt?	Mitä hyötyä tästä on?	Mitä mittaamme (jos mahdollista)?	Mitä tavoitteellaan ensi vuonna?
Johdanto	Kahvila Aurinko on 6 hengen perheyryitys Tampereella. Haluamme toimia vastuullisesti sekä asiakkaita että ympäristöä ajatellen.	Vahvistaa mainetta ja luottamusta.		Tavoite on julkaista raportti joka vuosi.
Ympäristö	Vaihdoin LED-valaistukseen, kierrätämme biojätteen ja suosimme paikallisia toimittajia.	Säästämme energiaa, vähennämme jätettä ja tuemme lähialueen yrityksiä.	Sähkönkulutus: 28 000 kWh/vuosi (–10 % edellisvuodesta). Biojätteen määrä: 1 200 kg.	Vähentää biojätettä 15 % suunnitteleamalla paremmin hankinnat.
Sosiaalinen vastuu	Pidämme vuosittaisen työhyvinvointikustelun ja järjestämme baristakoulutuksia henkilökunnalle. Tuemme lähikoulun tapahtumia lahjoituksilla.	Työntekijät viihtyvät ja sitoutuvat paremmin, paikallisyhteisö hyötyy.	6 työntekijää, 2 koulutuspäivää/hlö, 200 € lahjoitus koululle.	Lisätä koulutuspäiviä 3/pk, jatkaa yhteisötukea.
Hyvä hallinto ja toimintatavat	Meillä on selkeä ohjeistus eettisestä asiakaspalvelusta ja valitsemme yhteistyökumppanit vastuullisuuskriteerien perusteella.	Lisää luottamusta asiakkaiden ja kumppaneiden silmissä.	0 kirjattua asiakasvalitusta epäeettisestä toiminnasta.	Päivittää eettiset ohjeet ja järjestää perehdytys uusille työntekijöille.
Yhteenveto	Onnistuimme pienentämään sähkönkulutusta ja kehittämään henkilöstön osaamista.	Asiakkaat arvostavat ympäristöystävällistä ja paikallista kahvilaa.		Seuraavaksi keskitymme hävikin vähentämiseen ja henkilöstön lisäkoulutukseen.

Esimerkki on tuotettu tekoälyn avulla ja toimituksen tarkistama.

Esimerkki: Yksinkertainen vastuullisuusraportin sisällysluettelo

Raportin kokoaminen – yksinkertainen rakenne

Vastuullisuusraportti – [Yrityksen nimi]

(Vuosi XXXX)

1. Johdanto

Lyhyt kuvaus yrityksestä (toimiala, koko, sijainti).

Miksi teemme vastuullisuusraportin?

2. Vastuullisuuden painopisteet

Mitkä teemat ovat yritykselle tärkeimpiä/olennaisimpia?

3. Ympäristövastuu – esimerkiksi

Energiankulutus ja säästötoimet

Jätteiden vähentäminen ja kierrätys

Mahdolliset päästöihin tai kuljetuksiin liittyvät toimet

(Lyhyt kuvaus + mahdollisuuksien mukaan luvut, esim. sähkönkulutus kWh/vuosi.)

4. Sosiaalinen vastuu – esimerkiksi

Työntekijöiden määrä ja työhyvinvoinnin tukeminen

Koulutus ja osaamisen kehittäminen

Yhdenvertaisuus ja monimuotoisuus

5. Hyvä hallinto ja toimintatavat – esimerkiksi

Eettiset periaatteet ja toimintatavat (Code of Conduct)

Korruption ja väärinkäytösten torjunta

Läpinäkyvyys esim. yrityksen päätöksenteossa tai yhteistyökumppaneiden valinnassa

6. Tavoitteet ja kehittäminen

Mitä haluamme parantaa seuraavan vuoden aikana?

Lyhyt luettelo konkreettisista tavoitteista mittareineen

7. Yhteenveto

Pääviestit: missä olemme onnistuneet, mitä kehitämme jatkossa.

Vastuullisuusviestintää asiakkaille, rahoittajille, henkilöstölle

Vastuullisuuden viestinnällä on merkittävä rooli vastuullisuuden kehittämisessä ja toteuttamisessa. Se tuo yrityksen vastuullisen toiminnan näkyväksi ja rakentaa näin luottamusta sekä vahvistaa sidosryhmien sitoutumista. Vuorovaikutusta tarvitaan yrityksen kaikkien sidosryhmien kanssa.

Vastuullisuus on tekoja ja niiden avointa ja vaikuttavaa sanoittamista sekä viestintää. Vastuullisuustavoitteiden kehityskohteiden ja keskeneräisyyden viestiminen lisää luottamusta ja uskottavuutta.

Asiakkaille kannattaa viestiä läpinäkyvästi esimerkiksi tuotteiden ja palveluiden eettisyydestä, tuoteturvallisuudesta ja ympäristövaikutuksista.

Rahoittajille, kuten viranomaisille ja sijoittajille, vastuullisuusviestintä painottaa yrityksen sitoutumista lainsäädäntöön, kansainvälisiin standardeihin, kestävään taloudenpitoon, riskienhallintaan sekä ilmasto- ja ympäristöasioihin.

Henkilöstölle vastuullisuus näkyy esimerkiksi arvoissa, työhyvinvoinnin edistämisessä, työturvallisuudessa ja osallistavassa kulttuurissa.

Viestinnän tulee olla johdonmukaista, rehellistä ja helposti ymmärrettävää kaikille kohderyhmille.

Ensiaskleet vastuullisuuden viestinnän aloittamiseen

- Valitse yritykselle merkityksellisimmät vastuullisuuden osa-alueet ja teemat, joista haluatte viestiä.
- Pohdi, missä kanavissa yrityksen kannattaa näkyä.
- Päätä, miten yrityksen arvot ja vastuullisuus näkyvät esimerkiksi yrityksen verkkosivuilla, esitteissä, markkinoinnissa, yrityksen tiloissa ja tuotepakkauksissa?
- Aloita avoimuudella, viestinnän ei tarvitse olla täydellistä heti, tärkeintä on rehellisyys ja läpinäkyvyys.
- Kerro, missä ollaan nyt, mihin pyritään ja miten edistystä mitataan.

Kannustamme viestimään konkreettisista teoista, joita olette tehneet tai joita tavoittelette tekevänne vastuullisuuden edistämiseksi.

Seuraavat askeleet

Mikroyrityksille

Voit aloittaa pienin askelin. Taulukkomuotoon (esimerkit sivuilla 38 ja 39) laadittu tiivistelmäyhteenveto riittää alkuun. Taulukko muodostaa kokonaisen raportin, jonka voi julkaista verkkosivuilla, liittää tarjouksiin tai käyttää sisäisesti vastuullisuudesta viestimisen apuna.

Esimerkit näyttävät, että raportin ei tarvitse olla pitkä tai raskas. Konkreettiset luvut lisäävät uskottavuutta, mutta pelkkä sanallinen kuvaus riittää alkuun.

Hyödyntämällä olennaisuusanalyysin työpohjia (s. 22, 24, 26) ja yksinkertaisen vastuullisuusraportin sisällysluettelon (s. 40) mallia saat helposti kattavamman 4–6 sivun raportin, joka on sopivan kevyt mikroyritykselle, mutta silti uskottava ja vertailukelpoinen. Tavoitteiden asettaminen tekee raportista kehityksen välineen, ei vain yksittäistä kertomusta.

Mikroyritys 1–9 hlöä

Pk-yrityksille

Mikroyrityksille suunnatut ohjeet sopivat erinomaisesti myös pk-yrityksille vastuullisuusraportoinnin aloittamiseen.

Mikäli haluatte työstänne vaikuttavaa koko organisaation tasolla, suosittelemme käynnistämään vastuullisuustyön kehittämisprojektin (kuvaus s. 6), johon osallistuu useampia henkilöitä yrityksen eri toiminnoista. Saatte tämän käytännönläheisen oppaan työkalujen avulla ja yhdessä tekemällä laadittua askelmerkit vastuullisuustyön ja -raportoinnin aloittamiseen ja jatkuvaan kehittämistyöhön.

Vapaaehtoisesta raportoinnista on hyötyä, jos vastuullisuusvaatimukset tiukkenevat vuosien saatossa, silloin on jo koottuna valmiiksi dataa useamman vuoden ajalta.

Pienyritys 10–49 hlöä, keski-suuri yritys 50–249 hlöä

Lähteet

Lähteet

Code of conduct. Oxford References, Oxford University.
Haettu 27.1.2026. <https://www.oxfordreference.com/display/10.1093/oi/authority.20110803095621370>

Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD).
Haettu 20.1.2026.

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/12/09/council-and-parliament-strike-a-deal-to-simplify-sustainability-reporting-and-due-diligence-requirements-and-boost-eu-competitiveness/>
https://commission.europa.eu/business-economy-euro/doing-business-eu/sustainability-due-diligence-responsible-business/corporate-sustainability-due-diligence_en
<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>

Corporate Sustainability Reporting, European Commission
9.12.2025. Haettu 20.1.2026. https://finance.ec.europa.eu/capital-markets-union-and-financial-markets/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)
Haettu 20.1.2026. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/TXT/?uri=CELEX:32022L2464>

Council and Parliament strike a deal to simplify sustainability reporting and due diligence requirements and boost EU competitiveness. European Council
9.12.2025. Haettu 27.1.2026. <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/12/09/council-and-parliament-strike-a-deal-to-simplify-sustainability-reporting-and-due-diligence-requirements-and-boost-eu-competitiveness/>

Eettiset periaatteet ja toimintatavat (Code of Conduct).
Haettu 20.1.2026.

<https://www.oph.fi/fi/ohjelmat/code-conduct-eli-eettisen-toiminnan-periaatteet>
<https://www.codeofconduct.fi/2018/11/21/code-of-conduct-puhetta-vai-tekoja/>, <https://www.codeofconduct.fi/palvelumme/code-of-conduct/TXT/?uri=CELEX:32022L2464>

EU agrees Omnibus changes. KPMG 16.12.2025. Haettu 20.1.2026. <https://kpmg.com/xx/en/our-insights/ifrg/2025/esrs-eu-omnibus.html>

EU-lainsäätäjät päättivät vuoden 2026 CSRD-raportointivelvoitteista. Elinkeinoelämän keskusliitto 4.4.2025. Haettu 20.1.2026. <https://ek.fi/ajankohtaista/uutiset/eu-lainsaatajat-paattivat-vuoden-2026-csrd-raportointivelvoitteista-suuri-joukko-yrityksia-rajautuu-ulkopuolelle/>

EU Parliament Votes to Slash Corporate Sustainability Reporting, Due Diligence Requirements. ESGtoday 13.11.2025. Haettu 27.1.2026. <https://www.esgtoday.com/eu-parliament-votes-to-slash-corporate-sustainability-reporting-due-diligence-requirements/>

EU-taksonomia. Haettu 20.1.2026. https://finance.ec.europa.eu/sustainable-finance/tools-and-standards/eu-taxonomy-sustainable-activities_en
<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj/eng/>

European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Haettu 20.1.2026. https://finance.ec.europa.eu/news/commission-adopts-european-sustainability-reporting-standards-2023-07-31_en
<https://www.efrag.org/en/sustainability-reporting/esrs-workstreams>
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_4043
https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2023/2772/oj/eng

Green Claims -direktiivi. Haettu 20.1.2026. https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy-topics/green-claims_en
<https://www.kkv.fi/kuluttaja-asiat/ymparisto-ja-kuluttajansuoja/>

Greenhouse Gas Protocol. World Resources Institute. Haettu 27.1.2026. <https://www.wri.org/initiatives/greenhouse-gas-protocol>

Greenhouse Gas -protokolla auttaa organisaatioita merkittävimpien päästölähteiden tunnistamisessa – WWF Green Officen työkaluilla lasket ja seuraat päästöjä, Mikko Kuiri, 25.1.2022. Haettu 20.1.2026. <https://wwf.fi/greenoffice/tarina/greenhouse-gas-protokolla-auttaa-organisaatioita-merkittavimpien-paastolahteiden-tunnistamisessa-wwf-green-officen-tyokaluilla-lasket-ja-seuraat-paastoja>

Ilmasto-ohjelman loppukysely 2025, Keskuskauppakamari 31.12.2025. Haettu 20.1.2026. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/71714842/keskuskauppakamari-yritysten-mukaan-ilmastotoimet-parantavat-niiden-kilpailukyky-ilmastotoimiin-tarvitaan-konkreettista-apua-edelleen>

Is sustainable entrepreneurship profitable? ESG disclosure and the financial performance of SMEs. Momtaz, P.P., Parra, I.M. Small Bus Econ 64, 1535–1564 (2025). <https://link.springer.com/article/10.1007/s11187-024-00981-5>

Kestävän kehityksen tavoitteet, Suomen YK-Liitto.
Haettu 20.1.2026. <https://www.ykliitto.fi/kestava-kehitys>

Menesty kestävästi! Vastuullisuus johdon ja hallituksen agendalla. Kurittu Kaisa, Lankinen Lea (2023)

Nämä kehityskulut pakottavat Suomen uudistumaan,
Sitran megatrendit 2026, 2.1.2026. Haettu 20.1.2026.
<https://www.sttinfo.fi/tiedote/71713048/sitran-megatrendit-2026-nama-kehityskulut-pakottavat-suomen-uudistumaan>

Understanding Materiality Under the VSME: a practical guide for SMEs, Sustainability Economics 24.4.2025. Haettu 20.1.2026. <https://www.sustainabilityeconomics.net/blogs/understanding-materiality-under-the-vsme-a-practical-guide-for-smes>

Uudet kestävyysraportointivaatimukset. Mikael Niskala, Sirkku Palmuaro (2023)

Vastuullisuustesti, Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutti, MicroENTRE. Haettu 20.1.2026. <https://kasvavayritys.fi/vastuullisuus>

Voluntary reporting standard for SMEs (VSME)
Haettu 20.1.2026. <https://www.efrag.org/en/projects/voluntary-reporting-standard-for-smes-vsme/concluded>

The VSME Digital Template and XBRL Taxonomy are intended to enable digital sustainability reporting in accordance with the Voluntary Sustainability Reporting Standard for non-listed SMEs (VSME), which was adopted as a recommendation by the European Commission (EC) on 30 July 2025. Haettu 20.1.2026. <https://www.efrag.org/en/vsme-digital-template-and-xbrl-taxonomy>

Yritysten vastuullisuus- ja strategiatyö uudelle tasolle – näin se onnistuu, Anna Uusitalo 15.12.2025. Haettu 20.1.2026. <https://vastuullisuusvalmennus.fi/yritysten-vastuullisuus-ja-strategiatyo-uudelle-tasolle-nain-se-onnistuu/>

Vastuullisuusstrategian työkirja, näin viet vastuullisuuden liiketoiminnan ytimeen. Talentree.fi. Haettu 7.2.2024. https://talentree.fi/app/uploads/2023/09/Strategiatyokirja_vastuullisuusohjelma.pdf

Yrityksen ensimmäinen vastuullisuusohjelma, vastuullisuus-koulutus 12.6.2024, Nivala. Helsingin seudun kauppakamari, Outi Toivanen-Visti.

Esimerkkilinkit vastuullisuus- ja kestävyysraportteihin, vastuullisuusohjelmaan

Haettu 20.1.2026.

Kauppakamarin vastuullisuusraportti 2024

<https://kauppakamari.fi/wp-content/uploads/2025/05/Keskuskauppakamarin-vastuullisuusraportti-2024.pdf>

Kekäle, VSME-Kestävyysraportti

https://cdn.shopify.com/s/files/1/0912/8080/2134/files/Kekale_VSME-kestavyysraportti2024.pdf?v=1760792433

Keskuskauppakamarin vastuullisuusohjelma 2025–2027

<https://kauppakamari.fi/wp-content/uploads/2025/06/Keskuskauppakamarin-vastuullisuusohjelma-2025-2027.pdf>

Kiinteistö Oy Kummatti, Kestävyysraportti

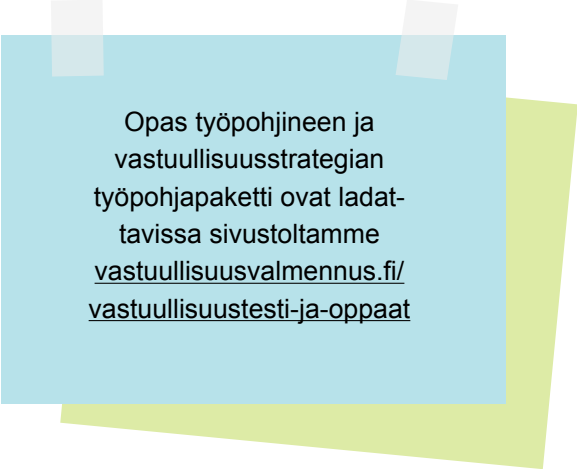
https://www.kummatti.fi/wp-content/uploads/VSME_Kestavyysraportti_Kiinteisto-Oy-Kummatti_2024.pdf

Leinolat Group, Kestävyysraportti

https://leinolatgroup.fi/images/esgR_Kestavyysraportti%202024_Leinolat%20Group_16052025.pdf

Ylläs Ski Resort, Vastuullisuus

<https://ski.yllas.fi/yllas/vastuullisuus/>

Opas työpohjineen ja vastuullisuusstrategian työpohjapaketti ovat ladattavissa sivustoltamme vastuullisuusvalmennus.fi/vastuullisuustesti-ja-opaat

Opas on tuotettu osana VATUPASSI – Vastuullinen tulevaisuus -hanketta, jonka vastuullisuusvalmennukset ovat auttaneet mikro- ja pk-yrityksiä suunnitelmalliseen vastuullisuuteen ja sitä kautta kilpailuedun saavuttamiseen Pohjois-Pohjanmaalla vuosina 2023–2026.

Lataa opas sähköisenä ja täytettävät työpohjat:
vastuullisuusvalmennus.fi/vastuullisuustesti-ja-opaat

vastuullisuusvalmennus.fi

VATUPASSI Vastuullinen tulevaisuus -hankkeen päätoteuttaja on Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutti ja osatoteuttajia ovat Kalajoen kaupunki, Nivala-Haapajärven seutu NIHAK ry ja Ylivieskan kaupunki. Kalajoen kaupunki vastaa lisäksi Raahen seutukunnan toimenpiteiden toteuttamisesta. Hanke on Euroopan Unionin osarahoittama ja rahoituksen on myöntänyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Toteuttajien lisäksi hankkeen muut rahoittajat ovat Raahen seudun kehitys ja Kerttu Saalasti Säätiö. Hankkeen toteutusaika 1.10.2023–31.3.2026.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

